ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1984

Vyhlásené: 29.11.1984 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

123

VYHLÁŠKA
ministerstva školství České socialistické republiky
ze dne 15. listopadu 1984
o základní škole

Ministerstvo školství České socialistické republiky stanoví podle § 14 odst. 2 písm. a), § 22a odst. 2, § 23 odst. 4 zákona České národní rady č. 77/1978 Sb., o státní správě ve školství, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 48/1984 Sb.), a v dohodě s ministerstvem zdravotnictví České socialistické republiky podle § 43 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a strědních škol (školský zákon):

§ 1
Úvodní ustanovení

Táto vyhláška upravuje plnění povinné školní docházky a organizaci výchovně vzdělávací činnosti v základní škole a pravidla hodnocení, klasifikace a chování žáků.

Plnění povinné školní dhoczázky v základní škole

§ 2

(1) Zápis do 1. ročníku základní školy (dále jen „škola“) se koná každoročně v období od 15. ledna do 15. února. Místo a dobu zápisu stanoví ředitel školy; v místech, kde je více škol, stanoví dobu zápisu jednotně okresní národní výbor, který školu odborně vede (dále jen „národní výbor“).1) Žádá-li zákonný zástupce dítěte nebo jeho pěstoun nebo občan, popřípadě ústav, jemuž bylo dítě na základě soudního rozhodnutí svěřeno do výchovy (dále jen „ zástupce žáka“), o to, aby do školy bylo přijato dítě, které dovrší šestý rok věku až v době od počátku školního roku,2) je povinen předložiť vyjádření okresní pedagogicko-psychologické poradny a obvodního dětského lékaře.

(2) Odložení začátku povinné školní docházky2) navrhuje ředitel školy, obvodní dětský (školní) lékař, ředitelka mateřské školy, okresní pedagogicko-psychologická poradna nebo zástupce žáka; o možnosti odložení začátku povinné školní docházky informuje škola zástupce žáka při zápisu.

(3) Žák plní povinnou školní docházku ve škole, v jejímž obvodu má trvalý nebo přechodný pobyt. Na návrh zástupce žáka, ředitele školy nebo národního výboru může žák z vážných výchovných nebo osobních důvodů plnit povinnou školní docházku v jiné škole, a to na základě souhlasu ředitele školy, kterou žák navšt˘˘evuje, a ředitele školy, kterou žák má navštevovat, jde-li o přechod na jinou školu v rámci územního obvodu jednoho národního výboru; jde-li o přechod na jinou školu v územním obvodu jeného národního výboru, děje se tak po dohodě obou národních výborů.

(4) Převedení žáka do jiné školy musí být projednáno se zástupcem žáka; při převedení žáka je třeba dbát, aby docházka do jiné školy, než do školy, v jejímž obvodu má trvalý nebo přechodný pobyt, nebyla pro žáka obtížná.

(5) Přechází-li žák do jiné školy, zašle ředitel dosavadní školy škole, do které žák přechází, dokumentaci o žákovi a záznam o jeho chování a prospěchu za neukončené klasifikační období.

(6) Nemůže-li se žák zúčastnit vyučování, je zástupce žáka povinen oznámit škole bez zbytečného odkladu příčinu jeho nepřítomnosti. Za důvod omluvitelné nepřítomnosti žáka ve škole se uznává zejména nemoc žáka, popřípadě lékařem nařízený zákaz jeho docházky do školy, mimořádně nepříznivé povětrnostní podmínky nebo náhlé přerušení provozu hromadných dopravních prostředků, mimořádné události v rodině žáka nebo účast žáka zařazeného do systému vrcholového sportu na organizované sportovní přípravě, v soutěžích a státní reprezentaci.

(7) Nepřítomnost žáka omlouvá zástupce žáka; ve výjimečných a zvlášť odůvodněných případech může škola požadovat lékařské potvrzení o nemoci žáka či jiný úřední doklad potvrzující odůvodněnost nepřítomnosti žáka. Onemocní-li žák nebo některá z osob, s nimiž bydlí nebo je v trvalém styku, přenosnou nemocí, oznámí to zástupce žáka ihned řediteli školy.

§ 3

(1) Ze zdravotních a jiných vážných důvodů může být žák zcela nebo zčásti uvolněn z vyučování některého předmětu, a to buď na celý školní rok nebo na jeho část. Žáka uvolňuje ředitel školy na základě vyjádření vyučujícího učitele a obvodního dětského (školního) lékaře.

(2) Žák, který byl z vyučování některého předmětu uvolněn, musí být vyučování tohoto předmětu přítomen a zaměstnává se pomocnými úkoly při vyučování; je-li předmět zařazen na první nebo poslední vyučovací hodinu, žák se jeho výuky neúčastní.

(3) Žákům, kteří byli osvobozeni od povinnosti docházet do školy3) a jsou v domácím ošetření, poskytuje škola individuální vyučování v rozsahu nejméně dvou vyučovacích hodin týdně. Zástupce žáka je povinen vytvořit učitelům zajišťujícím individuální vyučování pro tuto činnost podmínky.

(4) Mimořádně nadaný žák může být ředitelem školy přeřazen do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku4) na základě výsledků komisionálního přezkoušení, vyjádření obvodního dětského (školního) lékaře a okresní pedagogicko-psychologické poradny; žák může být do vyššího ročníku přeřazen pouze se souhlasem zástupce žáka.

§ 4

(1) Do tříd s rozšířeným vyučováním některých předmětů nebo skupin předmětů5) zařazuje žáka ředitel školy na základě doporučení školy, do které žák dochází, a podle nadání a předpokladů žáka; nadání a předpoklady žáka se ověří konisionálním přezkoušením. K zařazení žáka do těchto tříd je třeba souhlasu zástupce žáka.

(2) Žáka, který neprokáže předpoklady pro plnění povinné školní docházky ve třídách uvedených v odstavci 1 (trvale neuspokojivý prospěch, zdravotní důvody, výchovné důvody apod.), ředitel školy po projednání v pedagogické radě a po oznámení zástupci žáka přeřadí na konci klasifikačního období do příslušné školy (třídy), v níž má plnit povinnou školní docházku. Jestilže o přeřazení žáka požádá zástupce žáka nebo to navrhne ze zdravotních důvodů obvodní dětský (školní) lékař, přeřadí ředitel školy žáka i během klasifikačního období.

Organizace výchovně vzdělávací činnosti základní školy

§ 5

(1) Vyučování začíná v 8.00 hodin; podle místních podmínek může ředitel školy stanovit začátek vyučování odlišně, a to v rozmetí od 7.30 hodin do 8.30 hodin; ve třídách s rozšířeným vyučováním tělesně a sportovní výchovy může ředitel školy stanovit počátek vyučování na 7.00 hodin. Jestliže se z prostorových důvodů nemůže uskutečnit vyučování všech žáků v dopoledních hodinách, organizuje se ve dvou směnách; směnné vyučování se organizuje pouze ve výjimečných případech. Veškeré vyučování a výchovná činnost musí být ukončena do 18.00 hodin.

(2) Středeční odpoledne a při směnném vyučování středeční dopoledne je určeno především činnosti Pionýrské organizace Socialistického svazu mládeže, mimoškolní zájmové činnosti a odpočinku žáků. Na tuto část dne není zařazováno vyučováni a učitelé nezadávají žákům písemnou domácí přípravu.

(3) Vyučovací hodina trvá 45 minut. Prodlužování vyučovacích hodín není dovoleno. Zpravidla po druhé vyučovací hodině je hlavní přestávka v délce 15 až 30 minút. Její délku stanoví ředitel školy. Žáci o hlavní přestávce opouštějí učebnu; jsou-li pro to podmínky, pobývají žáci o hlavní přestávce mimo školní budovu v určených prostorách. Mezi ostatními vyučovacími hodinami jsou desetiminutové přestávky. Přestávka mezi dopoledním a odpoledním vyučováním trvá nejméně 60 minit. Při dvousměnném provozu je možné krátit každou vyučovací hodinu při odpolední směně na 40 minut. Na školách s internátem se délka vyučovacích hodin nezkracuje.

(4) V 1. ročníku se vyučuje v jednom sledu nejvíce v rozsahu čtyř vyučovacích hodin, ve 2. až 4. ročníku pět vyučovacích hodín, v 5. až 8. ročníku šest vyučovacích hodín. Žáci 5. a 6. ročníku mohou mít v jednom dni včetne nepovinných předmětů nejvýše sedm vyučovacích hodin, žáci 7. a 8. ročníku osm vyučovacích hodin.

(5) Škola organizuje školní výlety. Jejich program schvaluje ředitel školy, který je zařadí do pracovního plánu školy. Pro žáky, kteří se nezúčastní výletu, se zajistí náhradní vyučování. Žáci 1. až 4. ročníku mohou konat jeden jednodenní výlet ve školním roce, žáci 5. až 8. ročníku dva jednodenní výlety nebo jeden dvoudenní výlet. Pro žáky 5. až 8. ročníku je možno školní výlet prodloužit o dva dny pracovního klidu.

(6) Branná výchova jako organická součást výchovy a vzdělávání žáků je uskutečňována všemi prostředky výchovně vzdělávací práce včetně zájmových činností.6)

(7) Součástí vyučování branné výchovy a tělesné výchovy je základní plavecký výcvik a v 7. ročníku základní lyžařský výcvik. Školy, které nemají vhodné terénní a klimatické podmínky pro lyžařský výcvik v místě nebo v nejbližším okolí, konají výcvik formou lyžařských výchovně výcvikových zájezdů do hor.

(8) Součástí výchovy a vzdělávání žáků je výchova k dopravní kázni. Je zajišťována ve spolupráci s Pionýrskou organizací Socialistického svazu mládeže, orgány Veřejné bezpečnosti, Svazu pro spolupáci s armádou, Československým červeným křížem, Sdružením rodičů a přátel školy apod.

Pravidla hodnocení a klasifikace žáka základní školy

§ 6
Stupně hodnocení a klasifikace

(1) Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech se klasifikuje těmito stupni:
1 - výborný

2 - chvalitebný
3 - dobrý
4 - dostatečný
5 - nedostatečný.

(2) Chování žáka se klasifikuje těmito stupni:
1 - velmi dobré
2 - uspokojivé
3 - méně uspokojivé
4 - neuspokojivé.

(3) Celkový prospěch žáka se hodnotí

a) v 1. až 4. ročníku školy těmito stupni:
prospěl
neprospěl,

b) v 5. až 8. ročníku školy těmito stupni:
prospěl s vyznamenáním
prospěl velmi dobře
prospěl
neprospěl.

(4) Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se hodnotí těmito stupni:
pracoval úspěšně
pracoval.

§ 7
Celkové hodnocení žáka

(1) Celkové hodnocení žáka na konci prvního a druhého pololetí vyjadřuje výsledky klasifikace v jednotlivých vyučovacíh předmětech a klasifikaci jeho chování.

(2) Není-li možné pro závažné objektivní příčiny klasifikovat žáka na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby tato klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné žáka klasifikovat ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí neklasifikuje.

(3) Není-li možné pro závažné objektivní příčiny klasifikovat žáka na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby tato klasifikace žáka mohla být profedena nejpozději do 15. října. Do té doby žák nevštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník.

§ 8

(1) Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního a druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím daného předmětu sám ředitel školy, může zástupce žáka požádat o komisionální přezkoušení národní výbor. Ředitel školy, popřípade národní výbor oprávněnost žádosti posoudí a zástupci žáka sdělí, zda bude žák přezkoušen.

(2) Přezkoušení se vykoná neprodleně, nejpozději do deseti dnů; není-li možné pro nepřítomnost žáka provést přezkoušení v tomto termínu, nelze žáka dále přezkušovat. Výsledek přezkoušení, který je konečmý, sdělí ředitel školy zástupci žáka; další přezkoušení žáka je nepřípustné.

§ 9
Opravné zkoušky

(1) Žákoví 5. až 8. ročníku školy, který je na konci druhého pololetí klasifikován nejvýše ve dvou předmětech stupněm „nedostatečný“, ředitel školy umožní vykonání opravné zkoušky.

(2) Opravné zkoušky se konají poslední týden hlavních prázdnin. Termín stanoví ředitel školy. Nemůže-li se žák z vážných důvodů dostavit k opravným zkouškám, umožní mu ředitel školy vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září; do této doby žák navštevuje podmíněně nejbližší vyšší ročník. Žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnou zkoušku.

(3) Nedostaví-li se žák k opravným zkouškám ve stanoveném termínu bez zdůvodněné omluvy, klasifikuje se v předmětu, z něhož měl vykonat opravnou zkoušku, stupněm „nedostatečný“.

(4) Opravné zkoušky se konají jako zkoušky komisionální.

§ 10

Jestliže žák v kursu (včetne jeho externí formy) k doplnění vzdělání poskytovaného základní školou7) byl při zkouškách na závěr tohoto kursu klasifikován stupněm „nedostatečný“, umožní mu ředitel školy vykonání opravné zkoušky. Jestliže byl stupněm „nedostatečný“ klasifikován nejvíce ze dvou předmětů, může opravné zkoušky vykonat do dvou měsíců; jestliže byl stupněm „nedostatečný“ klasifikován z více předmětů, může opravné zkoušky vykonat nejdříve za půl roku.

§ 11
Pravidla chování (školní řád)

(1) Žák je povinen se ve škole slušně chovat, dbát pokynů pedagogických pracovníků, podle svých schopností se svědomitě připravovat na vyučování a dodržovat vnitřní řád školy. Žák je povinen chovat se také mimo vyučování - a to i ve volných dnech a o prázdninách - tak, aby nenarušoval zásady socialistického soužití a mravní normy socialistické společnosti a dělal čest škole i sobě.

(2) Žák je povinen chodit do školy pravidelně a včas podle rozvrhu hodin a účastnit se činností organizovaných školou. Účast na vyučování nepovinných předmětů a docházka do zájmových kroužků, do školní družiny a školního klubu je pro zařazené žáky povinná.

(3) Žák musí být ve škole vhodně, čistě a bez výstředností upraven a oblečen.

(4) Žák je povinen zacházet s učebnicemi a školními potřebami šetrne, udržovat své místo, třídu i ostatní školní prostory v čistotě a pořádku, chránit socialistický majetek před poškozením; je povinen nosit do školy učebnice a školní potřeby podle rozvrhu hodin a pokynů učitelů.

(5) Před ukončením vyučování nesmějí žáci bez dovolení vycházet ze školní budovy; pobývat ve školních prostorách v době mimo vyučování smí žák pouze za podmínek stanovených ve vnitřním řádu školy.

(6) Žák je povinen chránit své zdraví i zdraví spolužáků; žákům jsou zakázaný všechny činnosti, které jsou zdraví škodlivé (např. kouření, pití alkoholických nápojů, požívání zdraví škodlivých látek).

(7) Návšteva podniků veřejného pohostinství bez doprovodu zástupce žáka nebo jím pověřené osoby je žákům povolena jen v denní době, potřebují-li se najist nebo vypít nealkoholický nápoj. Filmových a divadelných představení i jiných kulturních nebo zábavních pořadů se žáci mohou

účastnit, pokud jsou přístupné školní mládeži. Jde-li o večerní představení, mohou je navštívit jen v doprovodu zástupce žáka nebo osob jím pověřených.

(8) Žák může účinkovat opakovaně v divadle, ve filmu, v televizi nebo v jiných obdobných veřejných vystoupeních, které nepořádá škola, pouze se souhlasem ředitele školy.

§ 12
Výchovná opatření

(1) Pochvaly a jiná ocenění8) se učlují za mimořádný projev aktivity a iniciativy, za záslužný nebo statečný čin, za dlouhodobou úspěšnou prácí pro kolektív.

(2) Nárvh na udělení pochvaly nebo jiného ocenění se projedná v pedagogické radě.

(3) Ústní nebo písemnou pochvalu uděluje žákovi před kolektivem třídy nebo školy třídní učitel, ředitel školy, zástupce národního výboru nebo zástupce společenské organizace.

(4) Ve zvlášť odůvodněných případech (např. statečný čin, jímž byl zachráněn lidský život nebo majetek značné materiální hodnoty) udělují žákovi pochvalu nebo jiné ocenění orgány národního výboru nebo ministr školství České socialistické republiky.

(5) Pochvaly a jiná ocenění se zaznamenávají do třídních výkazů.

(6) Opatření k posílení kázně žáků se ukládá za závažné nebo opakované provinění proti školnímu řádu. Toto opatření předchází zpravidla před snížením stupně z chování.

(7) Podle závažnosti provinění se ukládá některé z těchto opatěení: napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy.

(8) Třídní učitel uděluje důtku po projednání a se souhlasem ředitele školy. Ředitel školy uděluje důtku po projednání v pedagogické radě. Napomenutí a důtky se udělují před kolektivem třídy nebo školy.

(9) O udělení opatření uvědomí ředitel školy prokazatelným způsobem zástupce žáka; opatření se zaznamenává do třídního výkazu.

Závěrečná ustanovení

§ 13
Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. vyhláška ministerstva školství České socialistické republiky č. 93/1978 Sb., o základní škole,
2. směrnice ministerstva školství České socialistické republiky ze dne 18. 7. 1974 čj. 19 190/74-201 o individuálním vyučování dětí, které nemohou ze zdravotních důvodů docházet do školy, oznámené v částce 13/1974 Sb.,
3. klasifikační řád pro základní devítileté školy ze dne 10. 4. 1963 čj. 14 311/63-I/1, ve znění klasifikačního řádu ze dne 4. 1. 1967 č. j. 53 010/66-I/1, ve znění výnosu ministerstva školství České socialistické republiky ze dne 28. 11. 1973 č. j. 28 587/73-200 oznámeného v částce 4/1974 Sb., ve znění výnosu ministerstva školství České socialistické republiky ze dne 29. 6. 1979 č. j. 20 354/79-200 oznámeného v částce 19/1979 Sb.,
4. organizační směrnice ministerstva školství České socialistické republiky ze dne 1. 7. 1967 č. j. 10 000/67 - I/3 pro základní devítileté školy oznámené v částce 34/1967 Sb., ve znění organizačních směrnic ministerstva školství České socialistické republiky ze dne 26. 6. 1969 č. j. 21 190/69 oznámených v částce 30/1969 Sb., ve znění organizačních směrnic ministerstva

školství České socialistické republiky ze dne 13. 8. 1970 č. j. 24 490/70-202 oznámených v částce 27/1970 Sb., ve znění výnosu ministerstva školství české socialistické republiky ze dne 20. 6. 1972 č. j. 16 074/72-200 oznámeného v částce 16/1972 Sb.,

5. směrnice ministertva školství České socialistické republiky ze dne 20. 6. 1972 č. j. 16 116/72-200 o rozšířeném vyučování cizím jazykům na základních devítiletých školách oznámené v částce 16/1972 Sb.,

6. směrnice ministerstva školství České socialistické republiky ze dne 20. 6. 1972 č. j. 16 118/72-200 o sportovních třídách na základních devítiletých školách oznámené v částce 16/1972 Sb., ve znění směrnic ministerstva školství České socialistické republiky ze dne 30. 8. 1976 č. j. 23 880/76-200 oznámených v částce 21/1976 Sb.,

7. směrnice ministerstva školství České socialistické republiky ze dne 29. 7. 1970 č. j. 22 607/70-200 o zvláštní tělesné výchově na školách poskytujících základní, střední a vyšší vzdělání oznámené v částce 251970 Sb.,

8. směrnice ministerstva školství České socialistické republiky ze dne 18. 7. 1980 č. j. 21 840/80-200 k organizování základního plaveckého výcviku na 1. stupni základní školy oznámené v částce 31/1980 Sb.,

9. směrnice ministerstva školství České socialistické republiky ze dne 14. 7. 1969 č. j. 20 632/69-I/2 o výchově a vzdělávání výchovně zanedbaných a prospěchově opožděných cikánských dětí oznámené v částce 30/1969 Sb.,

10. směrnice ministerstva školství České socialistické republiky ze dne 26. 4. 1971 č. j. 11 530/71-200 pro zajištění příznivých podmínek žákům a učňům přestupujícím do škol a odborných učilišť s jiným jazykem vyučovacím oznámené v částce 11/1971 Sb.,

11 směrnice ministerstva školství České socialistické republiky ze dne 11. 10. 1971 č. j. 23 816/71-200 o vyučování žáků a učňů slovenské, polské a německé národnosti v ČSR oznámeně v částce 33/1971 Sb.,

12. směrnice ministerstva školství České socialistické republiky ze dne 21. 7. 1972 č. j. 19 074/72-200 o vyučování žáků řecké a makedonské národnosti jejich mateřskému jazyku oznámené v částce 19/1972 Sb.

§ 14
Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1985.

Ministr:

Vondruška v. r.

1) § 7 odst. 3 zákona ČNR č. 77/1978 Sb., o státní správě ve školství (úplné znění č. 48/1984 Sb.)

2) § 34 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon).

3) § 37 odst. 1 školského zákona.

4) § 42 odst. 1 školského zákona.

5) § 41 školského zákona.

6) Zákon č. 73/1973 Sb., o branné výchově. Směrnice ze dne 19. listopadu 1984 č. j. 30 402/84-25 o branných cvičeních a branných kursech v základních a středních školách.

7) § 60 školského zákona.

8) § 23 odst. 1 a 2 zákona ČNR č. 77/1978 Sb.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.